

ЗВІТ

результати опитування щодо оцінки якості реалізації дистанційного навчання у період воєнного стану здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти» факультету «Дизайн» спеціальності 022 «Дизайн» ОПП «Дизайн візуальних комунікацій» осінній семестр 2022/2023 н. р.)

Опитування здобувачів вищої освіти щодо якості навчання здійснюється відповідно до Положення про опитування учасників освітнього процесу в Харківській державній академії дизайну і мистецтв.

Таке опитування є формою участі здобувачів вищої освіти у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та реалізації принципу «студентоцентрованого» навчання.

Метою моніторингу було вивчення ступеня задоволеності здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти форматом навчання і якістю реалізації дистанційного навчання у період дії воєнного стану в Україні.

Опитування проводилось 22.09.2022 – 23.09.2022 р. Характеристика вибірки: 10 респондентів – студенти магістратури факультету «Дизайн» (освітньо-професійна програма «Дизайн візуальних комунікацій», денна форма навчання) – 59% від загальної кількості студентів другого курсу. У студентів першого курсу магістратури заняття розпочнуться лише 1 жовтня, тож першокурсників до опитування не залучали.

З лютого 2022 року освітній процес у Харківській державній академії дизайну і мистецтв, як і у всіх навчальних закладах України, протікає в нових реаліях, які накладають на всіх учасників освітнього процесу умови воєнного стану. Це і вимушене переміщення студентів і викладачів Академії у інші регіони не тільки України, але й за кордони нашої держави, необхідність проводити заняття у дистанційній формі, що особливо складно і для викладачів і для студентів з урахування особливостей навчання у закладі вищої художньої освіти і, найголовніше – психологічна готовність викладачів і студентів адаптуватися до нових умов.

Унікальна особливість навчання у Харківській державній академії дизайну і мистецтв – невелика чисельність здобувачів у студентських групах, члени яких навчаються за освітньо-професійними програмами другого (магістерського) рівня вищої освіти на факультеті «Дизайн». Ця особливість полегшує реалізацію індивідуального підходу до підготовки здобувачів, але утруднює проведення кількісного аналізу отриманих результатів з дотриманням належних критеріїв репрезентативності. Отже, зосередимося на змістовному аналізі результатів опитування.

На рисунку (рис. 1) – кількість варіантів відповідей на питання: «Наскільки ефективно, на Вашу думку, було організовано дистанційне навчання в умовах воєнного стану?»

1. Наскільки ефективно, на Вашу думку, було організовано дистанційне навчання у період введення воєнного стану ?

10 ответов

Рис.1 – Кількість варіантів відповідей на питання «Наскільки ефективно, на Вашу думку, було організовано дистанційне навчання в умовах воєнного стану?»

Всі студенти факультету «Дизайн», здобувачі освітньої програми «Дизайн візуальних комунікацій», які брали участь в опитуванні, у своїх відповідях (100%) одностайні – дистанційне навчання організовано ефективно (Рис. 1).

Результати відповідей на питання: «Наскільки ефективно, на Вашу думку, було організовано дистанційне навчання?» представлені у таблиці 1.

Таблиця 1

- *Відповіді на питання: «Наскільки ефективно, на Вашу думку, було організовано дистанційне навчання в умовах воєнного стану?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Ефективно	100
Не ефективно	-
Інше (вказіть, що саме)	-

Респондентам запропонували обрати варіанти відповідей на питання: «Від чого, на Вашу думку, залежить ефективність дистанційного навчання?»

- Технічного забезпечення навчального процесу
- Майстерність викладачів, що беруть участь у цьому процесі
- Мотивації студентів та студенток
- Інше (якщо Ви обрали цей варіант, будь-ласка, зазначте, що саме?)

2. Від чого, на Вашу думку, залежить ефективність дистанційного навчання?
10 ответов

Рис. 2 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Від чого, на Вашу думку, залежить ефективність дистанційного навчання?»

На думку здобувачів, які брали участь в опитуванні, ефективність дистанційного навчання залежить від майстерності викладачів і технічного забезпечення навчального процесу. Скромне третє місце – мотивація студентів та студенток (Рис. 2).

Результати відповідей на питання: «Від чого, на Вашу думку, залежить ефективність дистанційного навчання?» представлені в таблиці 2.

Таблиця 2

- Відповіді на питання: «Від чого, на Вашу думку, залежить ефективність дистанційного навчання?»

Місце у рейтингу	Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
1	Майстерність викладачів, що беруть участь у цьому процесі	70
2	Технічного забезпечення навчального процесу	20
3	Мотивації студентів та студенток	10
4	Інше (якщо Ви обрали цей варіант, будь-ласка зазначте що саме в останньому питанні анкети)	

На рисунку 3 – кількість варіантів відповідей на питання: «Ви задоволені рівнем організації теоретичних занять в умовах воєнного стану?»

3. Ви задоволені рівнем організації теоретичних занять в умовах дистанційного навчання під час воєнного стану?

10 ответов

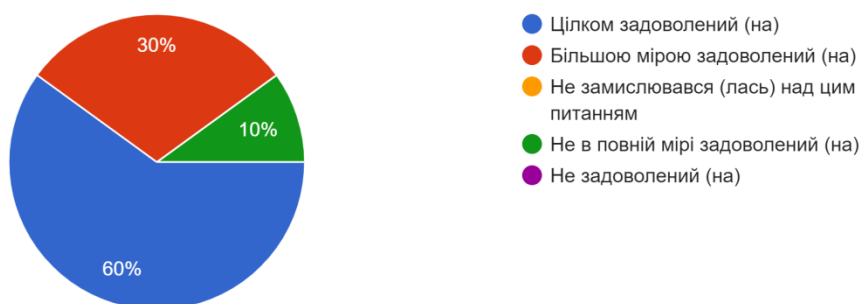

Рис. 3 – Кількість варіантів відповідей на питання «Ви задоволені рівнем організації теоретичних занять в умовах воєнного стану?»

Опитування показало, що абсолютна більшість студентів, які брали участь в опитуванні, організацією теоретичних занять задоволені (90%). Цілком задоволені змістом теоретичних занять 60% респондентів, 30% опитуваних задоволені більшою мірою. Не у повній мірі задоволених – 10% із числа студентів, які брали участь в опитуванні (Рис. 3).

Результати відповідей на питання «Ви задоволені змістом теоретичних занять в умовах воєнного стану?» представлені в таблиці 5.

Таблиця 5

- Відповіді на питання: «Ви задоволені змістом теоретичних занять в умовах воєнного стану?»

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Цілком задоволений	60
Частково задоволений	30
Не у повній мірі задоволений	10
Не задоволений(на)	-

На рисунку 4 – кількість варіантів відповідей на питання: «Чи були випадки, коли викладачі не проводили заняття у дистанційному режимі?»

4. Чи були випадки, коли викладачі не проводили заняття у дистанційному режимі?
10 ответов

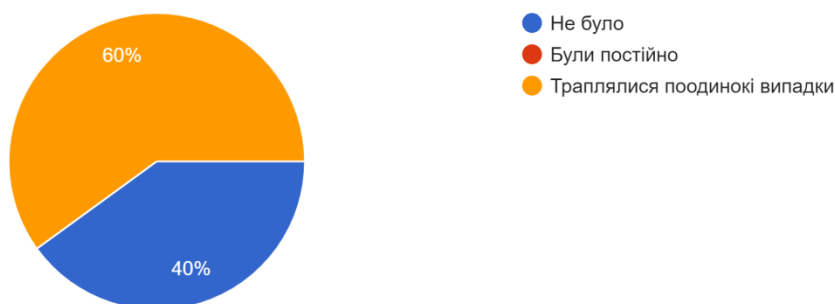

Рис. 4 – Кількість варіантів відповідей на питання «Чи були випадки, коли викладачі не проводили заняття у дистанційному режимі?»

При відповіді на це питання думки респондентів поділилися. Якщо 40% опитуваних стверджує, що таких випадків не було, 60% тих, хто брав участь в опитуванні вважає, що поодинокі випадки все ж траплялись (Рис. 4).

Результати відповідей на питання: «Чи були випадки, коли викладачі не проводили заняття у дистанційному режимі?» представлені у таблиці 4.

Таблиця 6

- *Відповіді на питання: «Чи були випадки, коли викладачі не проводили заняття у дистанційному режимі?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Не було	40
Були постійно	-
Траплялися поодинокі випадки	60

Студентам запропонували обрати варіанти відповідей на питання: «Хто в умовах воєнного стану організував інформаційну діяльність серед студентів щодо графіків та порядку проведення занять у дистанційному режимі?» (рис. 5).

5. Хто в умовах воєнного стану організував інформаційну діяльність серед студентів щодо графіків та порядку проведення занять у дистанційному режимі?

10 ответов

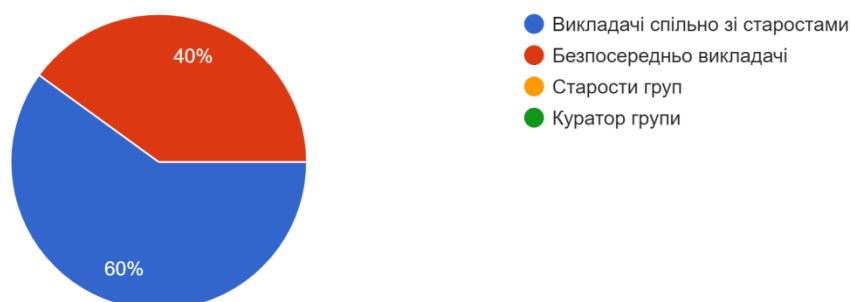

Рис. 5 – Кількість варіантів відповідей на питання «Хто в умовах воєнного стану організував інформаційну діяльність серед студентів щодо графіків та порядку проведення занять у дистанційному режимі?»

На думку 60% опитуваних, організація інформуванні студентів – заслуга як старост груп, так і викладачів. Менша кількість студентів (40%) вважають, що безпосередньо викладачі грали важливішу роль в інформуванні здобувачів щодо порядку проведення занять (Рис. 5).

Результати відповідей на питання: «Хто в умовах воєнного стану організував інформаційну діяльність серед студентів щодо графіків та порядку проведення занять у дистанційному режимі?» представлені у таблиці 5.

Таблиця 5

- *Відповіді на питання: «Хто в умовах воєнного стану організував інформаційну діяльність серед студентів щодо графіків та порядку проведення занять у дистанційному режимі?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Викладачі спільно зі старостами	60
Безпосередньо викладачі	40
Старости груп	-
Куратор групи	-

6. Чи відповідає рівень наданих знань з дисциплін вимогам, що висувуються на заліково-екзаменаційній сесії з дисциплін?

10 ответов

Рис. 6 – Кількість варіантів відповідей на питання «Чи відповідає рівень наданих знань з дисциплін вимогам, що висувуються на заліково-екзаменаційній сесії з дисциплін?»

На рисунку 6 – яскраве свідчення одностайної думки 100% із числа студентів, які брали участь в опитуванні – вони вважають, що, в цілому, рівень наданих знань і вимоги на сесії збалансовані (Рис. 6).

7. Чи ознайомлені Ви із силабусами дисциплін, що викладають у поточному семестрі?

10 ответов

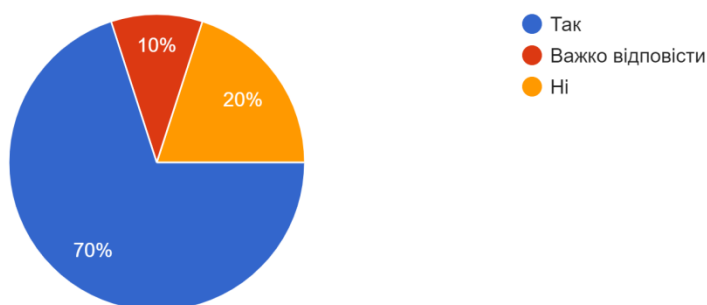

Рис. 7 – Кількість варіантів відповідей на питання «Чи ознайомлені Ви із силабусами дисциплін, що викладають у поточному семестрі?»

Переважає більшість респондентів (70%) підтвердили, що із силабусами ознайомлені. Але третина опитуваних визнали, що їх не ознайомили із цією інформацією, а 10% зазналися, що на це питання їм відповісти важко.

Результати відповідей на питання: «Чи ознайомлені Ви із силабусами дисциплін, що викладають у поточному семестрі?» представлені у таблиці 6.

Таблиця 6

- *Відповіді на питання: «Чи ознайомлені Ви із силабусами дисциплін, що викладають у поточному семестрі?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Ознайомлені	70
Важко відповісти	10
Ні	20

8. Чи відповідають заявлені викладачем вимоги силабусу його дисципліни?
10 ответов

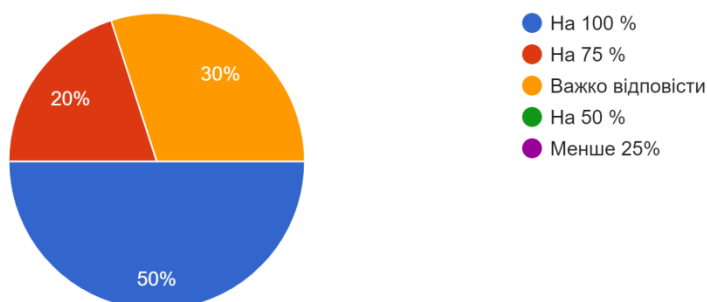

Рис. 8 – Кількість варіантів відповідей на питання «Чи відповідають заявлені викладачем вимоги силабусу його дисципліни?»

З урахуванням відповідей на попереднє питання, цілком очікувані відповіді на питання щодо відповідності вимог і силабусів – 50% респондентів вважають, що вимоги відповідають, 20% опитуваних указали, що на вимоги збігаються із силабусом на 75%. Ті ж студенти, які визнали, що із силабусами не ознайомлені (30% від загальної кількості студентів, які брали участь в опитуванні) зізналися, що на це питання їм відповісти важко (Рис. 8)

Результати відповідей на питання: «Чи відповідають заявлені викладачем вимоги силабусу його дисципліни?» представлені у таблиці 7.

Таблиця 7

- *Відповіді на питання: «Чи відповідають заявлені викладачем вимоги силабусу його дисципліни?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
На 100%	50
На 75%	20
Важко відповісти	30
На 50%	-
Менше 25%	-

При відповіді на питання щодо труднощів, з якими студенти зіткнулися у процесі дистанційного навчання респондентам було запропоновано обрати кілька варіантів відповідей. Аналіз результатів дав змогу побудувати «рейтинг труднощів» (Рис. 9).

9. З якими труднощами Ви зіткнулися у процесі дистанційного навчання у період воєнного стану (оберіть не більш 3 варіантів відповідей)?

9 ответов

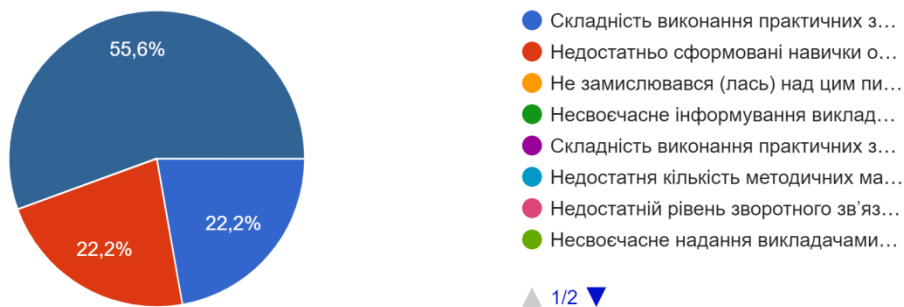

Рис. 9 – Кількість варіантів відповідей на питання: «З якими труднощами Ви зіткнулися у процесі дистанційного навчання в умовах воєнного стану?»

Результати відповідей на питання: «З якими труднощами Ви зіткнулися у процесі дистанційного навчання в умовах воєнного стану?» представлені у таблиці 6.

Таблиця 8

- Відповіді на питання: «З якими труднощами Ви зіткнулися у процесі дистанційного навчання в умовах воєнного стану?»

Місце у рейтингу	Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
1	Складність виконання практичних завдань за фахом без доступу до майстерень і лабораторій	55,6
2	Недостатньо сформовані навички організації самостійної роботи (само менеджмент)	22,2
3	Недостатня кількість методичних матеріалів	22,2

10. Вкажіть прізвища викладачів чи навчальні дисципліни, за якими навчання у дистанційному режимі проводилось на низькому організаційному рівні?

10 ответов

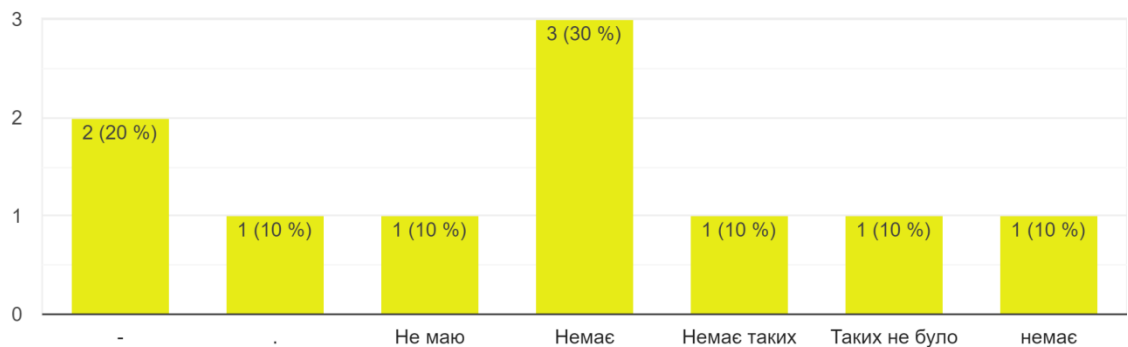

Рис. 10 – Вкажіть прізвища викладачів, за якими навчання у дистанційному режимі проводилось на низькому організаційному рівні?»

Студенти, які брали участь в опитуванні, одноставно стверджують, що не можуть назвати жодного викладачі або дисципліни, за якими б заняття проводились на не достатньому організаційному рівні (рис. 10)

Студентам запропонували відповісти на питання: «Які викладачі (за дисциплінами) проводили заняття на високому методичному рівні?». Нижче приведено відповіді із оцінками респондентів (авторську орфографію збережено):

- Лесняк, Литвинюк та Іваненко
- В.І. Лесняк, О. В. Ганоцька
- Лесняк В.І
- Лесняк Володимир Іванович, Литвинюк Людмила Костянтинівна, Іваненко Тетяна Олександрівна, Ганоцька Ольга Василівна
- Лесняк Володимир Іванович
- Володимир Лесняк, Тетяна Іваненко, Олег Векленко, Ганоцька Ольга
- Лесняк В.І., Але, в цілому, усі проводили заняття на високому рівні.
- Всі викладачі
- Лесняк В. І.

Респондентам було запропоновано: «Вкажіть Ваші пропозиції та побажання щодо окремих аспектів проведення навчання в дистанційному режимі під час воєнного стану» і виказати побажання щодо організації навчального процесу, які сприятимуть розвитку та покращення дистанційного навчання в ХДАДМ».

На це питання 80%% опитуваних надали відповіді. Не «розгорнуті», а дуже лаконічні. Нижче наведено відповіді, коментарі та побажання (авторську орфографію збережено).

- Все добре
- немає
- Пропозицій немає
- Не маю
- Мати дискусію між студентами та викладачами
- Немає
- Немає окремих пропозицій
- Більш гнучкий графік проведення занять

Аналіз інформації, отриманої при проведенні опитування, дав змогу оцінити, як студенти оцінюють зусилля викладачів організувати навчальний процес у складних обставинах дистанційного навчання, наскільки ефективно, на думку здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти» за ОПП «Дизайн візуальних комунікацій» реалізовано навчання у період воєнного стану в Україні.

Студенти, які брали участь в опитуванні одноставно указали, що, на думку 100% опитуваних, дистанційне навчання організовано ефективно.

Непрямий показник рівня особистісної зрілості респондентів – рейтинг обраних варіантів відповідей на питання щодо чинників ефективності дистанційного навчання. Переважна більшість опитуваних відхрестились від особистої відповідальності і указали, що, на їх думку ефективність залежить не від старанності і наполегливості здобувачів на шляху опанування вищою освітою, а від майстерності викладачів, що беруть участь у цьому процесі. Мотивація студентів і студенток – на почесному третьому місці у рейтингу вибору.

За результатами опитування абсолютна більшість студентів, які брали участь в опитуванні, рівнем організації і змістом теоретичних занять задоволені.

Аналіз відповідей на питання щодо проведення викладачами занять у дистанційному режимі показав деяку, при чому, очікувану, розбіжність думок респондентів. Скоріш за все, ті самі респонденти, які старанно відвідували заняття саме на цих заняттях спілкувалися із викладачами, тому і не можуть підтвердити випадків не проведення занять. Якщо ж студент сам не був присутнім на заняттях, то може припустити, що і викладач не з'явився.

Не зважаючи на те, що адміністрація у вільному доступі на сайті академії постійно інформує студентів про порядок проведення занять у дистанційному режиміⁱ, а інформація щодо розкладу доступна за посиланнямⁱⁱ, студенти чекають нагадування від старост і викладачів, і ці очікування – непрямий показник рівня особистісної зрілості студентів магістратури.

Всі студенти, які брали участь в опитуванні (100%) одностайні у думках – рівень наданих знань з дисциплін вимогам, що висуваються на заліково-екзаменаційній сесії з дисциплін відповідає.

На кінець вересня тільки 70% студентів, які брали участь в опитуванні, найшли час ознайомитись із силабусами дисциплін, що викладають у поточному семестрі. І це при тому, що інформація про силабуси – у відкритому доступіⁱⁱⁱ. Отже не дивно, що третина опитуваних вказала, що їм важко відповісти на питання, чи відповідають заявлені викладачем вимоги силабусу його дисципліни.

За «рейтингом труднощів» при дистанційному навчанні у період воєнного стану на першому місці – складність виконання практичних завдань за фахом без доступу до майстерень і лабораторій. На жаль, під час дії воєнного стану це нездоланна перешкода.

На другому – самокритичне визнання респондентами недостатньої сформованості навичок організації самостійної роботи (само менеджмент).

За результатами опитування не виявлено, на думку студентів, жодного викладачі або дисципліни, за якими б заняття проводились на не достатньому організаційному рівні.

Студенти, які брали участь в опитуванні указали, що всі викладачі випускаючої кафедри Графічного дизайну проводили заняття на високому методичному рівні.

Про неадекватні очікування (що є непрямим свідченням рівня особистісної зрілості) свідчить побажання більш гнучкого графіку проведення занять – адже розклад занять студентів Академії складають із урахуванням не тільки побажань окремого здобувача – враховують, особливо в умовах дії воєнного стану, потреби всіх студентів і можливості усіх викладачів, які мешкають не тільки в Україні – деякі мають статус внутрішньо переміщеної особи, деякі – перебувають за кордоном у статусі біженців, але не залишають навчальний процес, продовжують здійснювати викладацьку і виховну діяльність.

Початок відкритого воєнного нападу Росії на Україну – вододіл мирного життя, планів і надій, виклик до кожного громадянина, держави та державної системи освіти. Життя триває, в умовах воєнного стану освітній процес було призупинено, але відновлено. Це рішення вселило у громадян нашої держави оптимізм, впевненість у нашій перемозі. Актуальним при пошуку форм організація освітнього процесу, що є найбільш безпечним для його учасників є звернення до досвіду організації дистанційного навчання у закладах арт-освіти під час пандемії.

Війна — це значно складніше і більш непрогнозоване, чим всі карантинні обмеження пандемії, це величезний стрес-фактор. В ситуації невизначеності, яку дослідники пов'язують з нездатністю людини передбачити розвиток ситуації та її динаміку, саме залучення молоді до навчального процесу сприяє подоланню проблем, пов'язаних з депривацією базових потреб у спілкуванні, довірі, підтримці, отже молодь вкрай потребує

позитивних емоцій, необхідних для відновлення моральних сил і психофізичного здоров'я.

24.09.2022 р.

Голова робочої групи
з забезпечення якості
освітньої діяльності
ХДАДМ

Наталя БІЛЬДЕР

ⁱ <https://ksada.org/rozklad.html>

ⁱⁱ <http://portal.ksada.org:8090/time-table/teacher?type=1>

ⁱⁱⁱ <https://ksada.org/fac-design.html>